

A műszaki tudomány és a kommunizmus

Hevesi Gyula termelési népbiztos nyilatkozata

A műszaki tudomány jövőjéről kérdést intéztünk Hevesi Gyula népbiztoshoz, aki a következő érdekes felvilágosítást bocsátotta a *Fáklya* rendelkezésére:

— A műszaki tudományok fejlesztése sokkal tervszerűbben és rendszeresebben fog történni a kommunisztikus termelésben, mint ahogyan azt a magángazdasági rendszer termelése tette. Eddig, eltekintve néhány igen kis költségvetéssel dotált állami intézettől, ahová a közeli rokonsággal és politikai összeköttetéssel rendelkező emberek, éppenséggel nem a legkiválóbb tehetségek kerültek, a *technika tudományos* fejlesztésével csak néhány igen nagy gyár foglalkozott a saját speciális profitérdekei szempontjából. Ez legtöbbször egyébre nem terjedt ki, mint a saját üzemkörükbe vágó eljárásoknak és gyártmányoknak tökéletesítésére, amennyire erre őket a konkurrencia nyomása kényszerítette. Ugyanazzal a feladattal sokszor egész sereg helyen foglalkoztak anélkül, hogy egymás eredményeiről tudomásuk lett volna és természetesen az illető vállalkozó hozzáértéséhez és anyagi áldozatkészségéhez, vagy kockázatához képest a kísérleti eszközök sem voltak mindenhol egyformán tökéletesek. Az értékes feltalálói gondolatok legnagyobb része egyáltalán nem kerülhetett kivitelre. Ott, ahol megszülettek, nem volt meg a kellő mód és lehetőség a kidolgozásukra.

— Ennek az *ipar*ának megszüntetését és egyben minden *ipari* találoi tehetség érvényesülésének biztosítását tervszerű és rendszeres tudományos *ipari* fejlesztési munkával, valamint mindazon tudományágaknak tervszerű fejlesztésével, amelyek az ipari termelés szolgálatába bevonhatók, fogjuk elérni.

— A *Szociális Termelés Népbiztossága* körében már meg is alakult a *találmányi és kísérleti szakosztály*, amely megkezdte az ily természetű munkálatok megszervezését. Minden találmányi és feltalálói gondolatot megvizsgálunk és kiadunk az illetékes ipari szakosztálynak megvizsgálás és további kidolgozás céljából. Az arra alkalmas gyári laboratóriumokat a legkiválóbb munkaerők bevonásával nagyszabású kísérleti üzemekké fogjuk kifejleszteni és ezekben fogunk megvizsgálni és kidolgozni minden találmányt s

újítást, amelyet bárki, vagy bármely üzem az illető szakmából javaslatba hoz. Az eddig titokban végzett mindennemű kísérleti munkának nyilvánossá tétele is lényegesen előbbre fogja vinni a technikai haladást, mert minden kutató és feltaláló tájékozva lesz arról, mi történt már másutt ugyanazon probléma körül. Ily módon lehetővé válik a kiváló tehetségek munkájának *raciónalis összeszervezése*.

— Egyes fontos és előre meghatározható technikai feladatok megoldását nem fogjuk a véletlenre bízni, akadnak-e feltalálók, vagy akadnak-e egyes üzemek, amelyek ezzel a kérdéssel foglalkozni akarnak, hanem a megszervezendő tudományos kísérleti laboratóriumokban és üzemekben tervszerűen fogunk ily célok megvalósítására dolgozni és természetesen, hogy ez az egyes üzemekben felbukkanó feltalálókat is ide fogja vonni.

— A magángazdálkodásról a szociális termelésre való áttérésnek egyik legnagyobb és legfontosabb előnye éppen az ilyen szervezett, semminemű magánérdektől nem befolyásolt iparfejlesztés lehetőségének megteremtése. A termelés központi megszervezése mellett ez az a másik főtényező, amelytől a termelés produktívitásának oly mérvű felfokozódását várjuk, amelylyel módunk lesz aránylag sokkal kevesebb munkával és sokkal jobb munkaviszonyok között a dolgozók összességének jobb életviszonyokat biztosítani, mint ahogy azt a kizsákmányolás anarchisztikus termelési rendje tette.